

Izvještaj o radu
Narodne knjižnice i čitaonice Jastrebarsko
u 2018. godini

Jastrebarsko, 21. veljače 2019.

Uvod

Narodna knjižnica i čitaonica Jastrebarsko djeluje na području Grada Jastrebarsko koji, zajedno s okolnim naseljima, broji 15 866 stanovnika. S obzirom na broj stanovnika, a prema Standardima za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj Narodna knjižnica i čitaonica Jastrebarsko pripada gradskim knjižnicama V. tipa.

Tijekom prvih osam mjeseci 2018. godine u Narodnoj knjižnici i čitaonici Jastrebarsko bila je zaposlena jedna knjižničara koja je obavljala sve knjižničarske poslove – od rada s korisnicima, preko stručnih poslova (planiranje nabave, nabava građe, katalogiziranje, uvođenje podataka o građi u računalno, signiranje, lijepljenje naljepnica, omatanje knjiga u zaštitnu foliju, smještaj građe na police, pospremanje vraćenih knjiga i sl.) do organizacije događanja. S prvim danom mjeseca rujna 2018. knjižnica dobiva još jednu knjižničarku koja je preuzela dužnost voditeljice knjižnice, a dana 27. prosinca je odlukom Upravnog vijeća odabrana za voditeljicu knjižnice.

Izvještaj o radu Narodne knjižnice i čitaonice Jastrebarsko za 2018. godinu donosi uvid u: pristup, prostor, opremu i radno vrijeme knjižnice, nabavu knjižne građe te njeno korištenje (s brojem korisnika i uvidom u održana događanja).

Pristup, prostor, oprema i radno vrijeme knjižnice

Narodna knjižnica i čitaonica Jastrebarsko smještena je u samom središtu grada Jastrebarsko na adresi Franje Tuđmana 9. Smještaj u prizemlju omogućava pristup osobama s invaliditetom.

Iz manjeg prostora Centra za kulturu knjižnica 1991. godine seli u veći prostor od 200 m² u kojem se nalazi odjel za odrasle, dječji odjel, spremište i sanitetski čvor. S obzirom na broj stanovnika, Narodna knjižnica i čitaonica Jastrebarsko bi trebala biti smještena u prostor od 630 m². Naime, navedeni prostor ne udovoljava potrebama stručnog rada – knjižničarke nemaju zaseban prostor za obavljanje stručnog knjižničarskog posla. Isto tako, prostor u potpunosti ne udovoljava zahtjevima korisnika – prostor namijenjen korisnicima iznosi 160 m² i nije dostatan za sve skupine korisnika.

Iste godine kada knjižnica seli u veće prostorije, opremljena je i opremom – police za knjige, knjižnični pult, stol i stolice za studijski odjel. Rabljenu opremu, uz pomoć kolegica iz Knjižnica grada Zagreba, donirala je jedna slovenska knjižnica. Ista ta oprema dio je inventara i dan-danas iako je otada prošlo 28 godina. Korisnicima je na raspolaganju jedno računalo s

pristupom internetu, a dva računala knjižničarke koriste u svom svakodnevnom radu. Na računalima je instaliran knjižnični program ZaKi.

S obzirom na činjenicu da je u knjižnici u razdoblju od 1. siječnja do 31. kolovoza 2018. radila samo jedna djelatnica, knjižnica je radila ponedjeljkom, srijedom i petkom u jutarnjem terminu od 8 do 14 sati, a utorkom i četvrtkom u popodnevnom terminu od 12 do 18 sati te dvije subote u mjesecu od 8 do 12 sati. Dolaskom nove djelatnice knjižnica se vratila na staro radno vrijeme (otvorenost knjižnice za korisnike je radnim danom od 8 do 18 sati i subotom od 8 do 12 sati, odnosno otvorenost knjižnice za korisnike je 54 sati tjedno). Za stručni rad knjižničarke imaju dodatnih deset sati tjedno u razdoblju nakon zatvaranja knjižnice za korisnike – svakim radnim danom od 18 do 20 sati.

Nabava knjižne građe

Budući da knjižnični fond nije statičan, potrebno ga je stalno nadograđivati. Pritom treba imati na umu potrebe korisnika. Izgradnja fonda sastoji se od stalnog priljeva nove građe, ali i izlučivanja neaktualne (zastarjele, uništene, otuđene, oštećene).

Tijekom 2018. godine mjesto planiranog otpisa napravili smo zamjenu knjiga s novim bar kodom i postojećim inventarnim brojem zamijenivši postojeće knjige na policama knjigama koji su nam donirali korisnici budući da je riječ o istim naslovima i autorima.

Dinamiku nabave ponajprije određuju financijske mogućnosti knjižnice, dostupnost građe, korisnička populacija, stupanj korištenja i dobna struktura populacije.

U skladu sa svojim zadaćama knjižnica teži izgradnji fonda koji će zadovoljiti potrebe svih njezinih korisnika za formalnim i neformalnim obrazovanjem, cjeloživotnim učenjem te čitanjem, uključujući i slobodno vrijeme, radi osobnog razvoja i/ili raznodne.

Prema broju stanovnika područja Grada Jastrebarsko (15 866 stanovnika, prema podacima iz 2011. godine), Narodna knjižnica i čitaonica Jastrebarsko svrstava se u narodne knjižnice V. tipa, odnosno pokriva područje od 10 do 20 000 stanovnika.

Knjižnični fond knjižnice V. tipa treba sadržavati:

- dvije i pol knjige po stanovniku
- zbirku igračaka (igroteka) s početnim brojem od 200 jedinica

- najmanje 20 naslova periodike (dnevne listove, tjedni tisak, izbor iz stručne i znanstvene periodike).

Knjižnični je fond u 2018. iznosio svezaka knjiga.

Što se tiče igračka knjižnica u svom fondu ne posjeduje zbirku igračka iako imamo dosta korisnika predškolaca. Razlog tome je nedostatak prostora u kojem bi se edukativne i društvene igre mogle pohraniti te nedostatak prostora za otvaranje igraonice.

Iako bi knjižnica u svome fondu trebala imati najmanje 20 naslova periodike, knjižnica je tijekom 2018. godine bila pretplaćena na tri časopisa – National Geographic, Hrvatske šume i Vatrogasni vjesnik.

Tijekom 2018. godine fond knjižnice obogaćen je za 1 138 svezaka novih naslova, od čega na dječje naslove otpada 194, a na naslove za odrasle 944 svezaka prinova.

Najviše je prinova iz područja beletristike (798 svezaka), potom slijede priručnici (107 svezaka) i prinove iz dječje književnosti (91 svezak). Najmanje su zastupljene prinove knjiga iz područja znanosti (39 svezaka).

Najveći je dio prinova (63,18%) nabavljen je sredstvima Grada Jastrebarsko, Zagrebačke županije, Ministarstva kulture i vlastitim sredstvima (719 svezaka). 76 svezaka dobili smo na dar od naših korisnika i raznim donacijama. Otkup Ministarstva kulture iznosio je 343 sveska. Najveći dio prinova nabavljen je preko distributera knjiga Vihor d.o.o. i Antikvarijata Bono.

Zavičajna zbirka

U svom fondu knjižnica ima i Zavičajnu zbirku. Građa za Zavičajnu zbirku kontinuirano se nabavlja od 1996. godine. U zbirci se, osim knjiga, nalaze časopisi, razglednice, karte, slike, brošure i katalozi vezani uz povijest cjelokupnog područja bivše općine Jastrebarsko i ljude koji su živjeli ili su na bilo koji način povezani sa ovim dijelom Hrvatske. Tako se u zbirci, osim građe s navedenog područja, nalaze i dokumenti koji govore o gradovima i općinama koje se naslanjaju na bivšu općinu Jastrebarsko, kao što su Ozalj, Samobor i Karlovac. Navedena je zbirka izuzetno važna za našu knjižnicu jer na jednom

mjestu nastojimo okupiti i čuvati građu koja je od povijesne i kulturne važnosti za grad Jastrebarsko.

Tijekom 2018. godine sredstvima Zagrebačke županije nabavljeno je 27 naslova knjiga, časopisa, godišnjaka. Među njima našla su se dva posebno vrijedna primjerka tiskana polovicom 17. stoljeća. Riječ je o sljedećim naslovima:

- *Szvaeti evangeliomi, koteremi szveta Czirkva Zagrebecska szlovenska, okolu godisca, o nedelye te szvetke sive: z iednem kratkem catechisnusem, za nevmetelne lyudi hasznovitem / szvetloga i viszoko postuvanoga...Patra Petretisca, biskupa Zagrebecskoga, vu Nemskom Gradcze, 1651.*
- *Confessio et instructio idiotae sive Modus excipiendi confessiones sacramentales rusticorum, puerorum, in peccatis inveteratorum; ac ignoratntium profectum in via Christiana...nunc vero...Martini Borkovich, Viennae, 1687.*

Nabavljena je i sljedeća knjižnična građa:

- likovni radovi, grafike (7 komada) koji tematiziraju starogradske prizore Jastrebarskog
- razglednice (33 komada) Jastrebarskog i okolice.

Odjel knjiga na stranim jezicima

Odjel knjiga na stranim jezicima broji više od 800 naslova beletristike, znanosti i dječjih knjiga. Cijeli odjel nastao je zahvaljujući brojnim donacijama građana i Sabra Fondacije.

Obrada i zaštita knjižne građe

Svaki je svezak prošao ogledni proces u nabavi te je pregledan prije početka obrade. Obrada uključuje evidenciju u knjigu računa po načinu nabave i dobavljaču, povlačenje kataloškog zapisa i određivanje klasifikacijske oznake. Nakon toga slijedi evidencija svih primjeraka kroz inventarizaciju (elektronska inventarna knjiga). Tu se svakoj knjizi dodjeljuje prethodno isprintan *bar cod*, inventarni broj i određuje se zbirka i lokacija na kojoj će se knjiga nalaziti. Potom određujemo i printamo klasifikacijsku oznaku koju lijepimo na zadnju stranicu korica, upisujemo inventarni broj i klasifikacijsku oznaku u knjigu, pečatima označavamo određena mjesta, lijepimo datumnik na zadnju stranu i omatamo svaki svezak zaštitnom plastičnom folijom *Neschen*. Tek tada knjiga zauzima svoje mjesto na polici.

S ciljem što dužeg vijeka trajanja svakog sveska i uštede u nabavi, svakodnevno se radi na popravku i lijepljenju oštećenih knjiga, oštećenih korica, stranica i istrgnutih listova pomoću specijalnog ljepila *Mekol 1413/G* i posebnih proizvoda za popravak, zaštitu, ojačavanje i obnavljanje stranica, hrbata i korica.

Korištenje knjižničnih programa i usluga

Korisnici

Narodna knjižnica i čitaonica imala je u 2018. godini više od 4 083 evidentiranih članova, od toga 1 119 aktivna, što čini povećanje od 121 korisnika. Najveći broj korisnika knjižnice su učenici osnovnih i srednjih škola, njih 535, građanstvo tj. „redovnih“ korisnika ima 454, studenata 56, a umirovljenika 68. S obzirom da osnovna i srednja škola imaju svoje knjižnice, naš je primarni cilj zadovoljiti potrebe odraslih korisnika.

Posudba

Ukupna posudba iznosila je 19 889 svezaka, od čega na literaturu za odrasle otpada 14 007 svezaka na dječje knjige i slikovnice 5 882 svezaka.

Posjeti

Evidentirana posjećenost knjižnice broji 5 885 korisnika, i to 4 383 odraslih članova i 1 502 djece i učenika osnovnih i srednjih škola. Struktura posjeta članova po zanimanju prvenstveno govori o lošoj opskrbljenosti osnovnoškolske i srednjoškolske knjižnice. Iz razloga povećanja potrebe za nabavom lektirnih naslova, došlo je do relativno smanjene nabave iz područja znanosti.

Događanja

Budući da je u razdoblju od 1. siječnja do 31. kolovoza 2018. sve knjižničarske poslove obavljala jedna knjižničarka, u tom je razdoblju organizirana jedno događanje. Riječ je **promociji knjige Josipe Pavičić Bernardi „Šest milimetara“** koja progovara o važnosti pregleda i samopregleda prilikom ranog otkrivanja raka dojke. Na promociji, koja se odigrala **11. travnja 2018.**, bila su šest posjetitelja.

U sklopu **Mjeseca hrvatske knjige**, koji se obilježava svake godine od 15. listopada do 15. studenog održane su:

- promocije knjiga za odrasle:

Dana **18. listopada 2018.** književnica **Rosie Kugli** promovirala je svoj najnoviji roman ***Dvije crte – plavo***. Roman progovara o delikatnoj temi maloljetničke trudnoće te je promocija ponajprije bila namijenjena mladima, njihovim roditeljima te prosvjetnim djelatnicima. Promocija je okupila 28 posjetitelja među kojima su bili i učenici 8. razreda OŠ „Ljubo Babić“

Dana **22. listopada 2018.** avanturist **Davor Rostuhar** u Velikoj dvorani Centra za kulturu predstavio je svoju najnoviju knjigu *Polarni san*. U sklopu multimedijalnog predavanja u kojem je posjetiteljima približio prvu hrvatsku ekspediciju na Južni pol, premijerno je prikazao i dokumentarni film o svojoj posljednjoj ekspediciji. Predavanje je pobudilo veliki interes jaskanske publike te ga je poslušalo 98 posjetitelja.

Dana **26. listopada 2018.** zaljubljenik u običaje i tradiciju, Volavčanin **Stjepana Borkovac**, predstavio nam je svoju najnoviju knjigu *Pjesme i priče našega kraja*. U sklopu događanja, pjesmom, plesom i instrumentalnim nastupom razveselili su nas članovi KUD-a Lipa Slavetić. U događanju su uživala 42 posjetitelja.

➤ kreativna pričaonica za djecu:

Budući da je hrvatska kulturna baština bila tema ovogodišnjeg Mjeseca hrvatske knjige **5. studenoga 2018.** za naše najmlađe posjetitelje organizirali smo kreativnu pričaonicu „**Žabica djevojka**“. Teta pričalica **Lea Đido Božak** okupljenima je ponudila zanimljivu preradu hrvatske usmene bajke. Pričaonicu je začinila redom pjesme i igrokaza, a nakon toga je uslijedila kreativna radionica u sklopu koje su djeca izrađivala lutkice likova iz bajke. Na radionici su sudjelovala 25 posjetitelja.

➤ organizirani posjeti knjižnici:

Povodom Dana grada Jastrebarsko, a tijekom Mjeseca hrvatske knjige (**8, 13. i 15. studenoga**) našu su knjižnicu posjetili učenici **OŠ „Ljubo Babić“** iz Jastrebarskog, područne **škole Volavje i Domagović** te **OŠ Klinča Sela**. Knjižničarke su učenike drugih razreda upoznale s prostorom i pravilnikom knjižnice, potom su razgledali dječji odjel knjižnice i poslušali „Priču o jastrebu“. Tijekom studenoga u sklopu organiziranih školskih posjeta knjižnicu su posjetila 167 školarca.

Dana **27. listopada** jaskanska je knjižnica povodom **predpromocije CD albuma *Chicago Rambler*** ugostila **Tomislava Golubana** – hrvatskog glazbenika i skladatelja, vrhunskog svirača usne harmonike te dobitnika brojnih nagrada i priznanja za svoja glazbena postignuća. Goluban je nadolazeći album predstavio solističkim koncertom i edukacijom putopisno-dokumentarnog karaktera koja je bila namijenjena svim uzrastima. U događanju su uživala 23 posjetitelja.

Zaključak

Narodna knjižnica i čitaonica Jastrebarsko u 2018. godini aktivno je i radila na zadovoljavanju potreba sadašnjih i potencijanih korisnika.

Kako bismo ispunili očekivanja postojećih korisnika u 2019. godini moramo nastaviti s aktivnim radom u očuvanju knjižnične građe. Budući da je sadašnji prostor knjižnice nedostatan za obavljanje knjižnične djelatnosti te knjige dobivene otkupom Ministarstva kulture stoje u kutijama (jer za njih nema mjesta na policama), postavlja se pitanje što učiniti s knjigama i kako osloboditi prostor na policama. Budući da revizija knjižničnog fonda Narodne knjižnice i čitaonice Jastrebarsko nije provedena od osnivanja knjižnice 1991. godine, kao logično rješenje nameće se njezino provođenje.

Kako bi korisničke potrebe bile u potpunosti zadovoljene, knjižnica mora raditi i na osmišljavanju novih usluga. Naime, u današnjem vremenu brzog tehnološkog napretka, glavna zadaća knjižnica, uz osnovnu zadaću posjedovanja i brige za tiskane zbirke, jest i uvođenje digitalnih tehnologija. Kako bi zadržala postojeće i privukla nove korisnike, knjižnica se krajem 2018. godine prijavila na projekt „Digitalni građanin“ koji provodi Institut za razvoj i inovativnost mladih. Uvođenjem informacijske i komunikacijske tehnologije knjižnica bi proširili svoje usluge radionicama uvođenja digitalnih vještina u lokalnu zajednicu koje bi ponajprije bile namijenjene našim najmlađim članovima.

Iako sadašnji prostor knjižnice nije dostatan za kvalitetan rad i zadovoljavanje potreba svih korisničkih skupina (prema Standardima za narodne knjižnice u RH Narodna knjižnica i čitaonica Jastrebarsko bi trebala biti smještena u prostor od 630 m²), vjerujemo da će se nakon provođenja revizije i otpisa građe osloboditi dostatan prostor za stavljanje novonabavljene građe na police. Ako uzmemo u obzir stalni priljev nove građe (u prosjeku 1 00 novih svezaka na godišnjoj razini), reviziju ne možemo smatrati dugoročni rješenjem te moramo razmišljati o novim načinima prilagođavanja sadašnjeg prostora zahtjevima građe i potrebama korisnika.